

Foto z wesela funkcjonariusza Straży Granicznej z 1939 roku. N/z ks. Walerian Rapała

Tablica nagrobna

Nagrobek ks. W. Rapała na cmentarzu w Jaśliskach

Oprac: Jerzy Malinowski

Ocalić od zapomnienia. Proboszcz parafii rzymskokatolickiej w Wietrznie ks. Walerian Rapała. Cz. 3

*21 XII 1879 w Jaćmierzu

†27. VI. 1964 w Jaśliskach

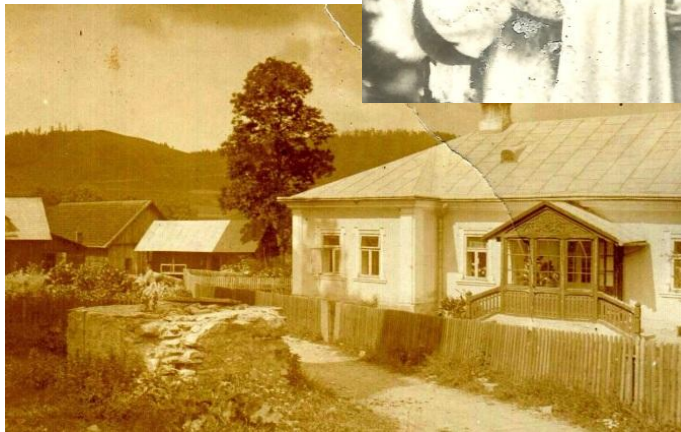

Był drugim po ks. J. Chwatowiczu

proboszczem w Wietrznie. W 1900 roku ukończył gimnazjum w Sanoku i przez krótki okres pracował na kolei, jako urzędnik. Studia teologiczne ukończył w 1905.

Święcenia kapłańskie otrzymał w dniu 24 VI 1905 z rąk ówczesnego biskupa przemyskiego, dzisiaj świętego, Sebastiana Pelczara. Od 1 VIII 1905 – 10 XII 1907 sprawował pierwszą funkcję wikariusza w Cieklinie / Jasła. Wikariuszem w Zarszynie był od 11 XII 1907 – 31 VII 1910, aby od 1 XI 1910 – 28 X 1913 pełnić to samo zadanie w Domaradzu. **W wieku 34 lat objął probostwo w Wietrznie, pełniąc je przez 10 lat od 5 XI 1913 – 18 X 1923.** Już w następnym roku przybycia do Wietrzna zmagać się musiał ze skutkami i tragedią Wojny Światowej. Zanotował krótki opis walk na terenie Wietrzna między Rosjanami a Austriakami. Propagował kult do Serca Jezusa i Krwi Przenajświętszej; skomponował i wprowadził do użytku pieśń. Wojenny los nie oszczędzał ks. W. Rapały, bowiem po przeniesieniu go do przygranicznych Jaślisk przeżywał, ale już w innej formie II Wojnę światową. Nominację na proboszcza Jaślisk otrzymał 23 IX 1923. Nie miał tam łatwego życia. Parafia tamtejsza składała się z 13 wiosek a katolicy stanowili 25% enklawę. Większość to społeczność grekokatolicka – około 70%, reszta wyznawała judaizm – Żydzi. O ile w Wietrznie kościół i plebania nie doznały wielkich uszkodzeń, to w Jaśliskach remontu wymagał dach kościoła jak i okalające go mury. Zadanie trudne, przerastające możliwości dobrego

gospodarza, bowiem na księdzu proboszczu ciążył obowiązek zjednania współpracy między zdecydowaną mniejszością a większością mieszkańców przychylnych wobec późniejszych okupantów czyniących im nadzieję na powstanie państwowości, a nieukrywanej wrogości wobec Polaków. Właśnie w bieżącym roku minęło 80 lat od kolejnego zniewolenia, kiedy to do Jaślik wkroczyły wojska słowackie i ukraińskie uczestniczące w IV Rozbiorze Polski. Od końca września 1939 Niemcy wprowadzali prawo wojenne a Jaślika stały się punktem przelotowym polskich patriotów za południową granicę. Ks. W. Rąpała ps. „WALEK” zaangażował się w działalność kurierską będąc wsparciem w udzielaniu wszelkiej pomocy jak noclegi, pożywienie itp. W 1940 aresztowany przez Niemców i osadzony w więzieniu w Jaśle, następnie w Krakowie. W drodze do obozu koncentracyjnego został uwolniony za wstawiennictwem duchownych grekokatolickich z sąsiadujących wiosek i wójta gminy. W 1944 w szturmie na Jaślika spłonęła północna jej część. W IX 1944 powstała GRN oraz MO. Wobec niespełnionych oczekiwań społeczności łemkowskiej, ludność żyła w ciągłych uprzedzeniach w obawie przed działalnością wrogich sił nacjonalistycznych i agresywnych UPA. Od września 1947 w akcji „Wisła” nastąpiły masowe wysiedlenia w głąb kraju. Za zgodą władz duchownych Ks. Rąpała przyjmuje Rusinów w poczet kościoła katolickiego ratując ich przed wysiedleniem. Naraża się tym działaniem na oskarżenia nowych władz i staje pod zarzutami współpracy z banderowcami UPA. Otoczony grupą agentów UB, był inwigilowany, przesłuchiwany i zarzucano mu wrogą postawę wobec PRL. W 1955 uwolniono go od zarzutów współpracy, lecz postawiono nowe. W antykościelnej działalności wyróżniał się funkcjonariusz UB o pseudonimie „Młot”. Dopiero w 1957 uwolniono ks. W. Rąpałę od wszelkich oskarżeń i podejrzeń. Ks. Walerian Rąpała przeprowadził małą społeczność katolicką Jaślik przez II RP, II Wojnę Światową, akcję „Wisła”, stalinizm. Był wielkim kapłanem, gorliwym patriotą, człowiekiem dialogu społecznego,

charyzmatycznym przywódcą sprawnie funkcjonującym w obcym środowisku. **To ŻYCIE, O KTÓRYM WARTO PAMIĘTAĆ!** W odprowadzeniu kapłana na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarz w Jaślikach uczestniczyło 50 kapłanów.

*Ks. W. Rąpała
w 50 lecie
kapłaństwa;
czerwiec 1955*

*Dawny wygląd plebanii
W której zamieszkiwał
przez 42 lata pobytu w
Jaślikach ks. W Rąpała*

*Pamiątka z wizyty duszpasterskiej
ks.dziekana W. Rąpały u parafian;
1955/ 1956*

